

Kommunfullmäktige

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2011

Vi har granskat kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet under år 2011, samt genom utsedd lekmannarevisor även de aktiebolag som kommunen är engagerad i. Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse för år 2011" och övriga till berättelsen fogade bilagor.

Kommunens strategi- och budgetplan innehåller mål för en god ekonomisk hushållning utifrån ett finansiellt och verksamhetsmässigt perspektiv. Vi bedömer att det sammantagna resultatet i årsredovisningen i stort är förenligt med de fastställda målen.

Vi tillstyrker att:

- Kommunstyrelsen och övriga nämnder samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.
- Kommunens årsredovisning godkänns.

Tyresö 2012-04-02

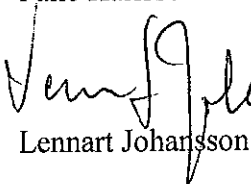
Palle Karlsson

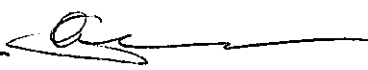
Bengt Verlestam

Birgitta Nådell

Lennart Johansson

Stefan Engström

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:
Revisorernas redogörelse (bil 1)
De sakkunnigas rapporter i olika granskningar (bil 2-10)
Lekmannarevisorns granskningsrapporter (bil 11)

REVISORERNAS REDOGÖRELSE FÖR ÅR 2011

1 ALLMÄNT

Vi har under året genomfört vår granskning i enlighet med kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet samt fastställt revisionsreglemente. PwC har biträtt oss i årets granskningsarbete.

Förutom granskning av kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet har granskning även skett av Tyresö Bostäder AB, Tyresö Näringslivs AB och fastighetsbolaget Maria Sofia AB, via av kommunfullmäktige utsedd lekmanarevisor. Vidare har Södertörns överförmyndarnämnd granskats, som är en sk gemensam nämnd.

2 INRIKTNING OCH OMFATTNING

Målsättningen med revisionsarbetet är att främja ändamålsenlighet, effektivitet, rättvisande räkenskaper och god intern kontroll. Utifrån denna målsättning utarbetas revisionsplanen, som innehåller granskningar inom förvaltnings- och redovisningsrevision.

Revisionsarbetet domineras av förvaltningsrevisionella granskningar (fördjupade revisionsprojekt), dvs verksamhetsinriktade granskningar inom olika väsentliga områden. Granskningsinsatserna syftar till att ge impulser till en effektivisering av verksamheten samt öka ändamålsenligheten.

Vidare görs granskningar inom redovisningsrevision i form av olika system och redovisningsrutiner, intern kontroll, delårsrapport och årsredovisning. Dessa insatser syftar till att främja rättvisande räkenskaper och god intern kontroll.

Resurser avsätts även för granskning av styrelsen och nämndernas ansvarsutövande, sammanträden, planering och administration.

Som underlag för revisionsplaneringen har en övergripande väsentlighets- och riskanalys genomförts. Utifrån denna analys har vi prioriterat olika granskningsinsatser och sammanställt dessa i en revisionsplan för 2011, som diskuterats stämmts av med kommunfullmäktiges presidium.

Projektplaner för samtliga projekt i revisionsplanen har utarbetats, innehållande bl a bakgrund, revisionskriterier, metod, avgränsning och budget.

3 RESULTAT

3.1 Allmänt

Fastställd revisionsplan för 2011 har genomförts inom den ekonomiska ram som kommunfullmäktige fastställt.

De synpunkter som lämnats i anslutning till olika granskningar under året bedöms i huvudsak ha beaktats av nämnder och förvaltningar. Uppföljning kommer att ske av vissa granskningar under 2012.

3.2 Ansvarsutövning

I kommunallagen stadgas bl a att revisorerna årligen ska granska all verksamhet inom styrelsens och nämndernas verksamhetsområden. I och med detta har vi genomfört en granskning av styrelsens och nämndernas ansvarsutövning, dvs hur de styr, följer upp och kontrollerar verksamheten. Inom ramen för denna granskning har vi sammanträffat med samtliga nämndpresidier och förvaltningsledningar för att diskutera det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet för 2011.

De utvecklingsområden som identifierats vid granskningen har diskuterats vid slutrevisionen och de träffar med nämndpresidier och förvaltningsledningar som genomförts under mars 2012. Dessa områden, som gäller en eller flera av facknämnderna, är bl a:

- Nämndmålen och graden av måluppfyllelse
- Analys av orsaker till redovisade budgetavvikelser och genomförda åtgärder
- Nyckeltal och verksamhetsmått
- Prognossäkerhet

Nämndernas ansvarsutövande redovisas i revisionsrapporten över granskningen av årsredovisningen.

3.3 Årsredovisning och delårsrapport

Efter genomförd granskning av årsredovisningen kan vi konstatera att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen (KRL) och god redovisningssed.

Vidare kan vi konstatera att balanskravet är uppfyllt samt att det sammantagna resultatet i årsredovisningen i stort är förenligt med god ekonomisk hushållning, utifrån ett finansiellt och verksamhetsmässigt perspektiv. Samtliga finansiella mål har uppnåtts samt 11 av 15 kommunövergripande verksamhetsmål/åtaganden har uppnåtts.

Revisionsrapport över granskning av årsredovisning inkl ansvarsutövande har överlämnats för kännedom till kommunstyrelsen.

En gemensam nämnd för överförmyndarverksamheten har inrättats fr o m 2011-01-01 mellan Haninge (värdkommun), Huddinge, Tyresö, Nynäshamns och Botkyrka kommuner. Enligt kommunallagen ska en gemensam nämnd granskas av revisorerna i var och en av de samverkande nämnderna.

Granskning av Södertörns överförmyndarnämnds årsbokslut har skett och visar att årsbokslutet i allt väsentligt ger en rättvisande bild av nämndens resultat. Revisionsrapport över granskningen har upprättats och delgetts samtliga samverkande kommuner.

En översiktlig granskning har skett av delårsrapporten. Efter genomförd granskning bedömer vi att delårsrapporten är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Revisionsrapporten över granskning av delårsrapport har överlämnats för kännedom till kommunstyrelsen. Ett yttrande kring delårsrapporten har vidare överlämnats till kommunfullmäktige, utifrån gällande regler kring revisorernas bedömning av god ekonomisk hushållning.

3.4 Intern kontroll

Arbetet kring den interna kontrollen har diskuterats med företrädare för facknämnder och förvaltningsledningar inom ramen för granskningen av ansvarsutövandet. Detta med avseende på utarbetande av årlig plan för intern kontroll och återrapportering av genomförda kontrollåtgärder.

Efter genomförd granskning kan vi konstatera att samtliga nämnder, förutom byggnadsnämnden, har utarbetat en plan för intern kontroll avseende 2011 som även återrapporterats till ansvarig nämnd. Vi kan vidare konstatera ett behov av att utveckla den interna kontrollen i kommunen, t ex via ett gemensamt synsätt kring intern kontroll samt en modell för väsentlighets- och riskanalys. Ett arbete med den inriktningen har redan påbörjats inom ramen för den nya styrprocessen.

Resultatet av denna granskning finns dokumenterad i revisionsrapport, benämnd ansvarsutövande med fokus på intern kontroll, som överlämnats för kännedom till kommunstyrelsen.

3.5 System och rutiner

En granskning har genomförts av interkommunala skolersättningar och ersättningar till friskolor.

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att planering och prognostisering av interkommunala ersättningar och ersättningar till friskolor sker på ett ändamålsenligt sätt. När det gäller budgetering bedöms denna inte ske på ett ändamålsenligt sätt, utifrån granskad hantering inför 2012. Vi bedömer vidare att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig inom området.

Utifrån granskningsresultatet lämnas följande rekommendationer:

- Säkerställ att budget för interkommunala ersättningar och ersättningar till friskolor utgår från antagandet om antalet elever i verksamheten och inte används som en budgetregleringspost.
- Utarbeta en rutinbeskrivning avseende handläggning och fakturering inom området. Denna bör specificera vilka kontroller och avstämningar som behöver göras i syfte att upprätthålla en tillräcklig intern kontroll. I detta sammanhang bör ställningstagande även ske kring vilka uppgifter som framdeles ska ligga på ekonom och vad som kan skötas på assistentnivå.

Revisionsrapporten kring interkommunala skolersättningar och ersättningar till friskolor har överlämnats för besvarande till barn- och utbildningsnämnden.

3.6 Fördjupande revisionsprojekt

Intern kontroll i byggprocessen

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att den interna kontrollen av tillförlitlighet och säkerhet i verkställigheten av byggprocessen inte i alla delar är tillräcklig. Nedan utvecklas vår bedömning och i detta sammanhang lämnas även ett antal rekommendationer för att stärka den kontrollen inom området.

Sammantaget kan vi konstatera att det för närvarande saknas ett samlat och kom-mungemensamt grepp avseende de etiska regler som avser att styra det förhåll-ningssätt som ska gälla i umgänget med leverantörer. Vidare saknas rutiner för hantering av tips från anställda och allmänheten gällande avvikelser från gällande regler, samt rutiner att tillämpa vid misstanke om förekomst av oegentligheter inkluderande regler och beslutsnivåer avseende polisanmälan. Vi rekommenderar att sådana rutiner utarbetas inom ramen för pågående policyarbete.

Vissa förtydliganden i kommunens attestreglemente bör övervägas beträffande momenten kontroll mot leverans/prestation samt kontroll mot underlag såsom beställning och beslut, när det gäller byggprocessen. Bakgrunden till detta är de stora värden som hanteras och den komplexitet som omgärdar genomförandet. Förtydliganden i olika former kan även övervägas inom ramen för slutredovisning, t ex intygande från projektledare att byggnationen är genomförd till den nivå som

motsvarar fakturerad kostnad. Syftet med ovanstående rekommendationer är att säkerställa att beställt uppdrag levererats till rätt kostnad och kvalitet.

Vi rekommenderar att reglerna för ekonomisk styrning kompletteras med de regler som finns i *"Ny administrativ rutin för investeringar"*. Vidare rekommenderas att de åtgärder, som förvaltningen föreslår i dokumentationen 2010-11-30 över genomförda intern kontroll, beaktas när det gäller styrning, uppföljning och slutredovisning av investeringsprojekt. Dessa synpunkter sammanfaller till stor del med vad som vi tidigare konstaterade i revisionsrapporten om övergripande planering avseende investerings- och exploateringsprocessen, daterad i oktober 2010.

Reglerna för separat slutredovisning av investeringsprojekt bör innehålla beloppsgränser, krav på för- och efterkalkyler som omfattar samtliga moment i byggprocessen. Vidare är det viktigt att slutredovisningen utöver det ekonomiska utfallet även innehåller en uppföljning av hur byggnaden eller anläggningen upplevs av brukarna. Detta för att få en formaliserad erfarenhetsåterföring av genomförda investeringar.

Mot bakgrund av omfattningen på kommunens entreprenadupphandlingar rekommenderar vi att överväganden görs kring att förstärka upphandlingsfunktionen med entreprenadkunig upphandlingskompetens. Genom att ta ett helhetsgrepp på kommunens samlade upphandlingsverksamhet ökar även transparensen inom området samt förutsättningarna för kvalitetssäkring. Detta är en fråga som även bör beaktas inom ramen för av kommunstyrelsen 2010-12-21 beslutade utredningen kring gemensam upphandlingsorganisation för kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö.

Upphandlingspolicyn saknar ett grundläggande avsnitt som berör ett affärsetiskt förhållningssätt gentemot leverantörer till kommunen. Ett sådant avsnitt bör omfatta ett helhetsgrepp på vilka regler som ska gälla i relationen till leverantörer, alternativt hänvisa till annat eller andra fastställda dokument i kommunen där dessa frågor behandlas.

Efter genomförd registeranalys bedömer vi att följsamheten till gällande ramavtal och omfattningen på genomförda separata upphandlingar i huvudsak är tillfredsställande inom granskade ansvarsområden, förutom när det gäller anlitandet av Valla Asfalt & Mark AB. Denna entreprenör har anlitats frekvent under 2009 och 2010 till ett totalt belopp av 20,5 mnkr, utan någon formell upphandling, vilket är anmärkningsvärt och inte i enlighet med gällande upphandlingsregler. Formell upphandling har numera genomförts inom tjänstområdet och ramavtal finns med tre entreprenörer, varav Valla Asfalt & Mark AB är det företaget som lämnat det fördelaktigaste anbudet och ligger därför först i avropsordning.

Revisionsrapporten kring intern kontroll i byggprocessen har överlämnats för besvarande till kommunstyrelsen.

Hantering av offentlighetsprincipen

Efter genomförd granskning bedömer vi att kommunen i allt väsentligt har ändamålsenliga regler och riktlinjer avseende hantering av allmänna handlingar. Ett flertal styrande dokument har tagit fram, vilka även har kompletteras med ett antal stödjande dokument.

Vi bedömer vidare att kommunen i allt väsentligt har gett berörd personal tillräckliga förutsättningar att hantera allmänna handlingar samt att efterlevnaden av lagar och kommunens riktlinjer i allt väsentligt som tillfredställande. De stödjande dokument som tagits fram finns tillgängliga via kommunens intranät och kansliets personal anses ha god kunskap i sakfrågorna.

För att ytterligare utveckla rutiner och processer lämnar vi följande rekommendationer:

- Kommunens övergripande riktlinjer ses över samt att en utökad kontroll sker av kvaliteten i de dokument som tas fram av respektive förvaltning.
- Säkerställa att samtliga av kommunens anställda har skrivit under fullmakt avseende öppning av post.
- Se över rutin avseende kontroll av att samtliga ärenden som inkommer digitalt diarieförs.
- En risk- och väsentlighetsanalys tas fram där uppdrag i förhållande till omfattning av tjänster specificeras i syfte att säkerställa att de lagreglerade uppgifterna ges tillräcklig tid i anspråk.
- En kartläggning sker av samtlig personal inom kommunen vilka ansvarar för uppdrag inom detta område i syfte att säkerställa kompetens och eventuellt utbildningsbehov.

Revisionsrapporten har överlämnats för besvarande till kommunstyrelsen.

Organisation och beredskap för extraordinära händelser

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att kommunen i stort har en ändamålsenlig organisation och beredskap för extraordinära händelser utifrån de krav som gäller inom området.

Utifrån granskningsresultatet lämnas följande rekommendationer:

- Revidera krishanteringsnämndens reglemente och tillse att det harmoniserar med nu gällande lagstiftning.
- Säkerställ att säkerhetschefen ingår i kommunens ledningsgrupp alternativt adjungeras till gruppen.
- Överväg att sammanställa de olika övergripande policy- och styrdokumentet inom säkerhets- och beredskapsområdet till ett gemensamt dokument som harmoniserar med kommunens nya styrsystem.
- Tillse att säkerhetspolicyn eller motsvarande dokument blir fastställt av kommunfullmäktige, eftersom den är strategisk och även ska omfatta de kommunala bolagen. I den säkerhets- och beredskapsplan som kommunfullmäktige fastställt framgår att säkerhetspolicyn ska fastställas av fullmäktige.
- Uppdatera de äldre och delvis inaktuella underliggande planerna till den kommunövergripande krishanteringsplanen
- Utarbeta en plan kring införandet av radiokommunikationssystemet Rakel för att stärka ledningsförmågan vid en stor olycka eller kris.
- Tillskapa en samlad bild kring de lokala krisaktörernas förberedelser för och information kring en extraordinär händelse
- Utveckla kunskapsåterföringen från frivilliga resursgruppen till kommunens personal som ingår i krisledningsorganisationen, som ett sätt att minska sårbarhet och personberoende

Revisionsrapporten har överlämnats för besvarande till kommunstyrelsen.

Styrning och uppföljning av avtal

En uppföljande granskning har skett kring styrning och uppföljning av avtal inkl fördjupning kring tillsynsverksamheten.

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att kommunstyrelsen hanterat de rekommendationer som lämnades i tidigare granskning på ett tillfredsställande sätt. Däremot har de uppdrag som kommunstyrelsen lämnade till upphandlingsenheten och samhällsbyggnadsförvaltningen kring avtalsmallar och -struktur ännu inte återredovisats till styrelsen, trots att så skulle ske under verksamhetsåret 2011.

Vi kan vi konstatera att kommunstyrelsen inte har någon formaliserad rutin för uppföljning av att givna uppdrag blir återredovisade och inom fastställd tid, t ex

via ärendebalanslistor som anmäls i styrelsen. En sådan rutin finns dock på förvaltningsnivå.

- Överväg att delge kommunstyrelsen ärendebalanslistor med en viss frekvens för att säkerställa att givna uppdrag blir redovisade och inom fastställd tid.

Vår sammanfattande bedömning är vidare att socialnämnden har ett ändamålsenligt system för tillsyn av enskilda och kommunala verksamheter. Däremot har nämnden inte fullt ut uppnått målsättningen i tillsynsplanen för 2009 till 2011, om att de enskilda verksamheterna återkommande ska granskas varje år och de kommunala verksamheterna ska granskas inom en period på tre år.

- Ta ställning till resursbehov och prioritering av resurser för att framledes uppnå målsättningen i tillsynsplanen samt klargör ansvars- och sekretessfrågorna. Detta är särskilt viktigt utifrån den nya organisationen för tillsynsverksamheten inom projektet Medborgarfokus, som lyder under kommunstyrelsen.

De utvecklingsområden som vi identifierat vid vår uppföljande granskning gäller bland annat dåvarande tillsynsplan och dess koppling till socialnämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, samordnade granskningsinsatser mellan kvalitetsinspektör och MAS samt enhetlighet i granskningsupplägg och dokumentation. Vår bedömning är att ovanstående områden har beaktats på ett bra sätt i den nya tillsynsplanen för 2012 till 2014, som fastställdes av socialnämnden 2011-12-14.

För att utveckla tillsynen av den egna verksamheten är det viktigt att utarbeta skriftliga uppdragsbeskrivningar. Detta är ett förbättringsområde som både vi och verksamheten identifierat och som behöver finnas med i det fortsatta arbetet med att ytterligare utveckla tillsynsverksamheten.

Revisionsrapporten kring styrning och uppföljning av avtal har överlämnats för besvarande till kommunstyrelsen och socialnämnden.

Övergripande planering avseende investerings- och exploateringsprocessen

En uppföljande granskning har skett av ovanstående område och granskningsresultatet sammanfattas nedan.

Den nya modellen för styrning och planering, innefattande kommunplan, nämndsplan och enhetsplan utgör den planeringsprocess som bildar underlag för helhetsbedömningar och prioriteringar som efterfrågades i revisionens granskning hösten 2010.

Kommunplanen innehåller samtliga investeringar inklusive de som kommunens exploateringsprocess genererar. Kommunplanens utformning och innehåll är

genomarbetad och skapar en långsiktig helhetsbild av pågående utveckling i kommunen.

Den nya modellen för styrning och planering och den första kommunplanen för åren 2012-2014 är antagna av kommunfullmäktige. Det är viktigt att den nya styrmodellens intentioner fullföljs när det gäller nämnds- och enhetsplaner.

I den nya organisationen, som ingår som en del i den nya styrmodellen, har tjänstemannaorganisationen som ansvarar för huvudprocesserna inom samhällsplaneringsområdet sin organisatoriska hemvist under kommunstyrelsen, vilket ur styrningssynpunkt är en fördel. Fastighetsenheten har flyttats från samhällsbyggnadsförvaltningen till kontoret för interna tjänster. En befattning med ansvar för framtagande av kommunens översiktsplan har inrättats i samhällsbyggnadsförvaltningens stab.

Som framgår av den nya styrmodellen ska denna stödjas genom tydliga styrdokument i form av policys, reglementen, riktlinjer och rutiner.

Arbetet med att inventera och utforma de styrdokument som ska gälla i den nya styrmodellen har påbörjats. Det är viktigt att detta arbete prioriteras. Som framgår av styrmodellen är det viktigt att synen på vilka styrdokument som ska finnas är restriktiv och att begrepp och definitioner används på ett enhetligt sätt.

Det är viktigt att revisionens synpunkter från granskningen hösten 2010 beaktas i arbetet att ta fram styrdokument för att stödja den nya modellen. Den nya styrmodellen i sig, med årligen rullande planer och budgetar, långsiktighet och helhetsyn, ställer automatiskt krav på funktionella och tillämpbara rutiner och riktlinjer.

Revisionsrapporten kring översiktlig planering avseende investerings- och exploateringsprocessen har överlämnats för kännedom till kommunstyrelsen.

4 ÖVRIG INFORMATION

I samband med slutrevisionen har årsredovisningen och andra aktuella frågor diskuterats med kommunledningen.

I egenskap av förtroendevalda revisorer har vi fortlöpande under året haft kontakt med företrädare för styrelse och nämnder i kommunen. Detta för att både ge och erhålla väsentlig information. Vår lagreglerade initiativrätt i kommunfullmäktige har däremot inte används i något granskningsärende under året.

Vi har även träffat nämnd- och förvaltningsrepresentanter under året för att diskutera aktuella frågor. Detta har skett inom ramen för granskning av ansvarsutövande.

5 SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Enligt kommunallagen ska vi årligen granska all verksamhet inom styrelsens och nämndernas verksamhetsområden. Av förarbetena framgår att omfattningen på insatsen styrs utifrån väsentlighets- och riskperspektiv samt tillgängliga ekonomiska resurser. Om de ekonomiska resurserna bedöms vara otillräckliga för att genomföra uppdraget, i enlighet med god revisions sed, är det vårt ansvar att uppmärksamma kommunfullmäktige på detta förhållande.

Utifrån ovanstående har vi sammanträffat med kommunfullmäktiges presidium i januari 2012 för att diskutera framtida anslagsbehov, prioriterade revisionsprojekt och samarbetsformer. I detta sammanhang diskuterades att fullmäktiges, utifrån antaget revisionsreglemente, bör utse en budgetberedning för vårt årliga äskande.

Kommunstyrelsen

Granskning av årsredovisning 2011

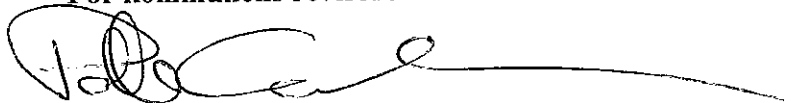
Vi har granskat årsredovisningen och kan konstatera att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen (KRL) och god redovisningssed.

Inom ramen för årsredovisningsgranskningen har vi även bedömt nämndernas ansvarsutövande utifrån nämndvisa träffar och verksamhetsberättelser. Ansvarsutövandet med fokus på intern kontroll redovisas dock i en separat revisionsrapport.

Vi förutsätter att de synpunkter som lämnats i revisionsrapporten beaktas i det fortsatta arbetet att utveckla årsredovisningen och systemet för ansvarsutövande.

Granskningsresultatet i sin helhet framgår av bifogad revisionsrapport, som överlämnas för kännedom.

För kommunens revisorer

Palle Kälsson
Ordförande

För kännedom
Kommunfullmäktiges presidium

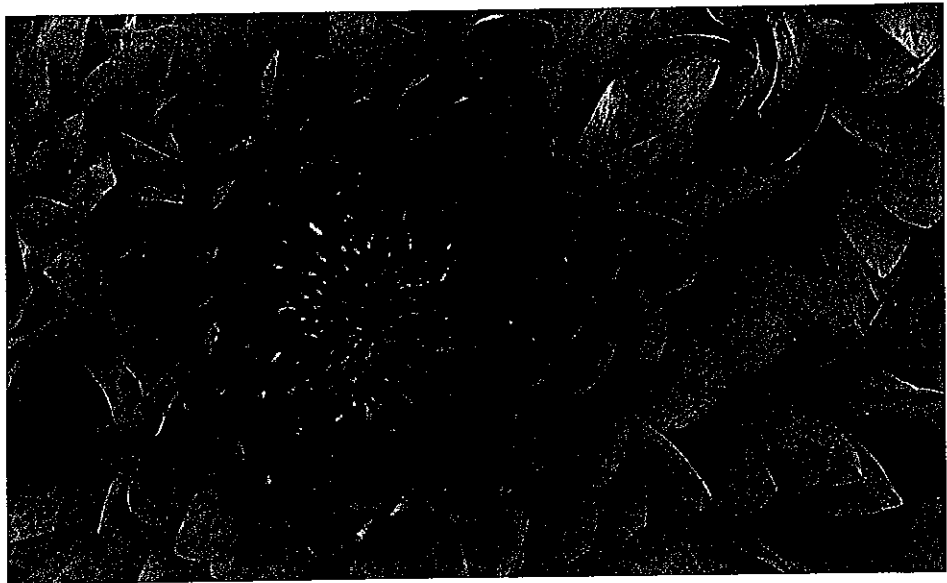
Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2011

Tyresö kommun

*Erika Svensson
Samir Sandberg
Jan Nilsson*

Mars 2012

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
2	Inledning	3
2.1	Bakgrund	3
2.2	Revisionsfråga och metod	3
3	Granskningsresultat	5
3.1	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1	Förvaltningsberättelse	5
3.1.1.1	Översikt över utvecklingen av verksamheten	5
3.1.1.2	Investeringsredovisning	6
3.1.1.3	Driftredovisning	7
3.1.2	Balanskrav	8
3.1.3	God ekonomisk hushållning	8
3.1.4	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag (ansvarsutövande)	10
3.2	Rättvisande räkenskaper	15
3.2.1	Resultaträkning	15
3.2.2	Balansräkning	16
3.2.3	Kassaflödesanalys	17
3.2.4	Sammanställd redovisning	18
3.2.5	Tilläggsupplysningar	18
	Bil: Prognossäkerhet	20

1 Sammanfattning

Efter genomförd granskning bedömer vi att årsredovisningen i all väsentlighet redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Ett utvecklingsområde som konstaterats inom ramen för granskningen är investeringsredovisningen samt särredovisning av va-verksamheten inkl följsamhet till RKS:s rekommendation nr 18.

Vi bedömer att tillgångar, avsättningar och skulder i huvudsak är rätt periodiserade och värderade, förutom en reservering på 1 mnkr för ersättning till studieförbund efter beslut i nämnd. Detta bedöms inte uppfylla kravet på en upplupen kostnad och om denna post hanterats riktigt hade kommunens resultat förbättrats med detta belopp. I detta sammanhang vill vi dock lyfta upp att kommunens ekonomifunktion på ett förtjänstfullt sätt rensat upp i balansräkningen när det gäller uppbokade interimsposter som har karaktären av "budgetregleringsposter". Detta utifrån synpunkter som lämnats vid tidigare års granskningar.

De synpunkter som lämnades kring redovisningen vid förra årets granskning har i stor utsträckning åtgärdats. Vidare har årsredovisningen utvecklats, både ur ett innehålls- och layoutmässigt perspektiv. Verksamheterna presenteras ur ett medborgarperspektiv, vilket är ett bra sätt att göra årsredovisningen mer lättillgänglig.

Vi instämmer i kommunens bedömning av att balanskravet för 2011 har uppfyllts. Årets resultat enligt resultaträkningen är 94,8 mnkr och det justerade resultatet enligt balanskravet är 87,7 mnkr. Avstämningen mot balanskravet kommenteras under en särskild rubrik i förvaltningsberättelsen. Inga tidigare års negativa resultat finns heller att reglera.

Vi bedömer att resultatet i årsredovisningen är förenligt med de finansiella målen, men att beskrivningen av måluppfyllelsen behöver utvecklas. Detta genom att på ett tydligt sätt ange målen och dess utfall, dvs en liknande uppföljning som för verksamhetsmålen. Innebörden i det långsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige fastställde under 2006 redovisas exempelvis inte alls, vilket försvårar analysen av god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv för både kommunfullmäktige och externa läsare av årsredovisningen.

De verksamhetsmässiga målen redovisas på ett tydligt sätt, utifrån den sk trafikk-ljusmodellen som tillämpas både för både de kommungemensamma målen/åtagandena och nämndmålen. Vissa av målen är inte mätbara och andra mål har formen av aktiviteter. Ett arbete pågår dock kring översyn av målen inom ramen för den nya modellen för styrning och planering som kommunfullmäktige fastställde 2011-04-14. Sammantaget bedömer vi att redovisat resultatet i årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de fastställda verksamhetsmålen, som har bäring på god ekonomisk hushållning.

Inom ramen för årsredovisningsgranskningen har vi även granskat nämndernas verksamhetsberättelser, som ett led i bedömningen av nämndernas ansvarsutövande.

Vi bedömer att verksamhetsberättelserna i stort är utformade i enlighet med kommunens generella anvisningar samt i stort ger en rättvisande bild av verksamhetens utfall i förhållande till kommunfullmäktiges uppdrag. Mallar för nämndernas verk-

samhetsberättelser är dock ett utvecklingsområde för att få mer enhetliga verksamhetsberättelser. Vidare behöver följsamheten till delar av de centrala anvisningarna förbättras, vilket bl a gäller kommentarer till varför mål inte uppfyllts samt genomförda investeringar.

Kommunfullmäktige har 1998-02-17 fastställt redovisningsföreskrifter som reglerar vissa områden inom internredovisningen. Det finns även ett redovisningsreglemente, antaget av kommunfullmäktige 1996-02-15, som bl a behandlar området intern kontroll. Dessa styrdokument är delvis föråldrade samt inte anpassade till den nya styrmodellen som kommunfullmäktige fastställt. I anslutning till att den nya modellen har även rutiner fastställts kring en mer stringent användning av begrepp och definitioner avseende styrdokument i form av policy, riktlinje m m. I förlängningen innebär detta även en successiv genomgång och uppdatering av befintliga styrdokument.

Utifrån synpunkter som lämnades vid tidigare granskningar har byggnadsnämnden antagit en egen nämndplan och verksamhetsberättelse, utifrån sitt verksamhetsmässiga och ekonomiska åtagande, vilket är ett steg i rätt riktning. Byggnadsnämnden särredovisas dock inte vare sig ekonomiskt eller verksamhetsmässigt i kommunens årsredovisning, vilket ger intrycket av att denna nämnd inte existerar annat än i kommunens formella organisationsplan. Byggnadsnämndens formella styrning, uppföljning och kontroll behöver anpassas till gällande regelverk och harmoniseras med övriga facknämnder.

Inom ramen granskningen av verksamhetsberättelserna och nämndernas ansvarsutövande har även ett antal ytterligare utvecklingsområden identifierats, som gäller en eller flera av facknämnderna, såsom:

- Nämndmålen och graden av måluppfyllelse
- Analys av orsaker till redovisade budgetavvikelser och genomförda åtgärder
- Nyckeltal och verksamhetsmått
- Prognossäkerhet

Ovanstående utvecklingsområden redovisas närmare i delavsnitt 3.1.4.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, ska den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2 Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl a till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige. Detta som en del av granskningen av nämndernas ansvarsutövande. När det gäller den interna kontrollen redovisas den i en separat revisionsrapport, benämnd ansvarsutövande med fokus på intern kontroll.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

3 Granskningsresultat

De synpunkter som lämnades kring redovisningen vid förra årets granskning har i stor utsträckning åtgärdats. Vidare har årsredovisningen utvecklats, både ur ett innehålls- och layoutmässigt perspektiv. Verksamheterna presenteras ur ett medborgarperspektiv, vilket är ett bra sätt att göra årsredovisningen mer lättillgänglig.

3.1 Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1 Förvaltningsberättelse

3.1.1.1 Översikt över utvecklingen av verksamheten

Vi har granskat att förvaltningsberättelsen lämnar tillräckliga uppgifter om:

- Obligatorisk information i enlighet med KRL och RKR:s rekommendationer
- Sådana förhållanden, som inte ska redovisas i balansräkning eller resultaträkning, men som är viktiga för bedömning av ekonomin
- Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut
- Förväntad utveckling
- Väsentliga personalförhållanden, bl a den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaron
- Annat av betydelse för styrning och uppföljning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i allt väsentligt överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning. Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen är informativ och bedöms ge en rättvisande bild. Utöver de uppgifter som redovisas i balans- och resultaträkning, finns kompletterande uppgifter som är viktiga för bedömning av kommunens ekonomi och ställning. Detta bl a i form av resultatutveckling, relevanta finansiella nyckeltal samt kostnads- och intäktsanalys. Förvaltningsberättelsen innehåller även uppgifter om tillämpade redovisningsprinciper samt borgensåtaganden. För det sistnämnda saknas dock en riskbedömning.

Kravet på särredovisning av va-verksamheten tydliggörs i va-lagen. Där framgår att verksamheten ska redovisas i enlighet med god redovisningssed, där resultat- och balansräkningar redovisas särskilt och av tilläggsupplysningar framgår hur huvudmannen har fördelat kostnader som varit gemensamma med annan verksamhet. Någon särredovisning enligt ovan finns inte i årsredovisningen. Av RKR:s rekommendation nr 18 framgår, avseende VA-avgifter, att i den mån verksamhetens avgiftsuttag uttryckligen regleras av självkostnadsprincipen och avgiftsuttaget överskrider självkostnaden, ska intäkten minskas och överuttaget bokföras som en förutbetalad intäkt.

Händelser av väsentlig betydelse. I förvaltningsberättelsen finns en redovisning av viktiga ekonomiska händelser under året. Utifrån den kunskap vi har om kommunens verksamhet, bl a via kommunstyrelseprotokoll och verksamhetsberättelser, bedöms väsentliga händelser under året i huvudsak kommenterade i förvaltningsberättelsen. I de olika verksamhetsberättelserna finns verksamhetspecifika händelser och detaljekonomin kommenterad.

Förväntad utveckling. En beskrivning finns i förvaltningsberättelsen av framtidsperspektivet utifrån olika delområden, såsom konjunkturläge, arbetslöshet, skatteunderlag, servicenivåer, effektiviseringar, infrastruktur och investeringsnivå. Vidare finns en beskrivning av befolkningsutvecklingen fram till år 2020.

Väsentliga personalförhållanden. I förvaltningsberättelsen och under avsnittet medarbetare finns en beskrivning av väsentliga personalförhållanden, som bl a innehåller områdena kompetensutveckling för chefer och medarbetare, hälsoprofiler, friskvård, rehabilitering, jämställdhet och pensionsprognos. Vidare redovisas de obligatoriska nyckeltalen kring sjukfrånvaron, enligt vad som stadgas i KRL.

Gemensam förvaltningsberättelse. Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2.

Obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer. I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1. När det gäller tilläggsupplysningar kommenteras detta i delavsnitt 3.2.5.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten. Detta område avser information och analys rörande prestationer, kvalitet och mål. Förvaltningsberättelsen innehåller en beskrivning av kommunens styrsystem, utifrån den nya modellen för styrning och planering som kommunfullmäktige fastställde 2011-04-14, som omfattar såväl ekonomi, verksamhet och kvalitet. När det gäller det senare finns även en redovisning av kommunens kvalitet i korthet¹ Förvaltningsberättelsen innehåller även en uppföljning av både kommunövergripande och nämndspecifika mål.

Förvaltningsberättelsen tillsammans med verksamhetsberättelserna bedöms i huvudsak ge en rättvisande bild av hur kommunen totalt samt nämnder och styrelse har klarat sina ekonomiska och verksamhetsmässiga åtaganden.

3.1.1.2 Investeringsredovisning

Vi har granskat att:

- Investeringsredovisningen visar kommunens totala investeringsverksamhet
- Investeringsredovisningen är uppställd enligt god redovisningssed
- Beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med årets bokföring
- Posterna i investeringsredovisningen är överförda till balansräkningen och kassaflödesanalysen

¹ Uppgifter är från ett kvalitetsnätverk, som drivs av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), och som består av 165 kommuner.

- Jämförelser med tidigare år görs
- Avvikelser i förhållande till budget och investeringskalkyler har analyserats och kommenterats

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar. Investeringsredovisningen överensstämmer vidare med bokföringen och posterna är överförda till balansräkning och kassaflödesanalys.

Årets nettoinvesteringar uppgår till 307,0 mnkr, vilket är 151,6 mnkr högre än föregående år. De budgeterade nettoinvesteringarna uppgår till totalt 393,5 mnkr. Detta innebär att budgetöverskott på 86,5 mnkr, som i huvudsak beror på tidsförskjutningar i olika investeringsprojekt. Övergripande utfall och större investeringar kommenteras i förvaltningsberättelsen. Större projekt under året har bland annat varit Nyboda skola (102,8 mnkr) och idrottshall (43,7 mnkr).

Jämförelse med föregående år finns på totalnivå, men inte på delnivåer (lokalför-sörjning, väghållning etc). Avvikelser mot budget och investeringskalkyler kommenteras i viss utsträckning. Jämförelse sker med budget per projekt i den ekonomiska detaljsammanställningen.

Investeringsredovisningen bör även omfatta en totalkalkyl för respektive investering, årets investeringsutgift om det rör sig om fleråriga projekt samt en prognos för färdigställandet. Detta är utvecklingsområden när det gäller investeringsredovisningens informationsvärde.

3.1.1.3 Driftredovisning

Vi har granskat att:

- Budgeterade och redovisade kostnader och intäkter redovisas i sammanfattning
- Redovisade intäkter och kostnader överförts riktigt från den systematiska bokföringen
- Jämförelse med tidigare år görs
- Driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget. I förvaltningsberättelsen finns en övergripande analys av nämndernas budgetutfall. Jämförelser med tidigare år görs under rubriken verksamheternas utveckling.

Nämnderna redovisar ett sammantaget underskott om 16,6 mnkr. Underskott finns inom kommunstyrelsen inkl byggnadsnämnden, socialnämnden, samt gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden. Övriga två nämnder redovisas överskott.

3.1.2 Balanskrav

Vi har granskat:

- Kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts, dvs att det finns en balanskravsutredning i enlighet med KRL 4:4 och KL 8:5
- Om det i förvaltningsberättelsen anges när och på vilket sätt man avser att göra den i kommunallagen (KL 8:5) föreskrivna reglering i de fall ett negativt resultat uppvisas
- Om det i förvaltningsberättelsen lämnas upplysning om hur tidigare års negativa resultat har reglerats
- Om det i förvaltningsberättelsen framgår skälen till att inte reglera ett negativt resultat, i de fall det föreslås att fullmäktige ska besluta att en sådan reglering inte ska ske pga synnerliga skäl (KL 8:5).

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning av att balanskravet har uppfyllts för 2011, då det justerade resultatet utifrån balanskravet uppgår till 87,7 mnkr. Inga underskott från tidigare år finns vidare att reglera.

Kommunen redogör i förvaltningsberättelsen, under rubriken årets resultat, för hur årets resultat bedömts utifrån det lagstadgade balanskrav. Av redogörelsen framgår de justeringar av årets resultat som skett vid avstämning mot balanskravet, enligt nedanstående sammanställning.

Delposter	Belopp i mnkr
Årets resultat	94,8
Realisationsvinster	-52,5
Engångsnedskrivning Nyboda skola	32,1
Ändrad diskonteringsränta för pensioner	13,3
Resultat enligt balanskravet	87,7

3.1.3 God ekonomisk hushållning

Vi har granskat:

- Måluppfyllelsen för fullmäktiges finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- Måluppfyllelsen för fullmäktiges verksamhetsmål som är av betydelse god ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultatet i årsredovisningen är förenligt med de finansiella målen, men att beskrivningen av måluppfyllelsen behöver utvecklas. Detta genom att på ett tydligt sätt ange målen och dess utfall, dvs en liknande uppföljning som för verksamhetsmålen. Innebörden i det långsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige fastställde under 2006 redovisas exempelvis inte alls, vilket försvårar analysen av god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv för både kommunfullmäktige och externa läsare av årsredovisningen.

De verksamhetsmässiga målen redovisas på ett tydligt sätt, utifrån den s k trafikljusmodellen som tillämpas både för de kommungemensamma målen/åtagandena och nämndmålen. Vissa av målen är inte mätbara och andra mål har formen av aktiviteter. Ett arbete pågår dock kring översyn av målen inom ramen för den nya modellen för styrning och planering som kommunfullmäktige fastställde under 2011. Sammantaget bedömer via att redovisat resultatet i årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de fastställda verksamhetsmålen, som har bäring på god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktige har 2006-02-09 fastställt följande långsiktiga finansiella mål för god ekonomisk hushållning:

"Uppnå det ekonomiska resultat som behövs för att dels kompensera för värde-minskningen av det reala anläggningskapitalet, dels över en tjuugoårsperiod jämnna ut pensionsutbetalningarna från den s k ansvarsförbindelsen".

Kommunens ekonomifunktion har i mars 2011 gjort en ny beräkning utifrån fastställt mål för långsiktig balans, som framgår av nedanstående sammanställning.

Resultatkrav för långsiktig ekonomisk balans	2009	2010	2011	2012	2013
Pensionsutjämnning	13,1	12,5	10,5	8,5	6,5
Värdesäkrat anläggningskapital	22,4	24,1	31,6	35,4	34,9
<i>Resultatkrav</i>	<i>35,5</i>	<i>36,6</i>	<i>42,1</i>	<i>43,9</i>	<i>41,4</i>

I förvaltningsberättelsen, under rubriken årets resultat, redovisas det justerade resultatet utifrån balanskravet som uppgår till 87,7 mnkr. I samband med detta kommenteras att *"kommunens finansiella mål överträffades med mer än 40 mnkr"*. Däremot anges inte innebörden av själva målet, vilket ur informations-synpunkt är en brist.

I strategi- och budgetplanen för 2011 har kommunfullmäktige fastställt att Tyresö kommun ska ha en ekonomi i balans. Vidare slås fast att en god ekonomisk hushållning innebär dels att tillgängliga ekonomiska medel utnyttjas ändamålsenligt och sparsamt inom alla verksamheter, dels att de ekonomiska resultaten ska vara tillräckligt starka för att långsiktigt kunna ge en god kommunal service. Vidare anges att positiva resultat ska uppnås och att kommunalskatten hålls oförändrad eller sänks.

Under rubriken mål och åtaganden i förvaltningsberättelsen kommenteras att årets ekonomiska resultat uppgår till 94,8 mnkr, vilket *"överträffar kommunens finansiella mål"*.

I strategi- och budgetplanen för 2011 formulerades fem kommungemensamma målområden kopplat till sammantaget 15 mål/åtaganden fördelat på kommunens nämnder. Utöver detta har fullmäktige antagit 27 mål inom nämndernas olika ansvarsområden.

En uppföljning av kommungemensamma målområdena sker i årsredovisningen, vilket även gäller nämndmålen. Av redovisningen framgår att av de 15 målen/åtagandena har 11 uppfyllts (73,3 %) och fyra har inte uppfyllts (26,7 %). Av de 27 nämndmålen anges 13 som helt eller delvis uppfyllda (48,2 %), 12 som ej uppfyllda (44,4%) samt två som ej kunnat mätas (7,4 %). Måluppfyllelsen på nämndnivå redovisas i delavsnitt 3.1.4.

I förvaltningsberättelsen framgår, under rubriken mål och åtaganden, att kommunen inte kan dra någon klar slutsats om i vilken utsträckning kommunens verksamhet i sin helhet präglas av effektivitet eller god hushållning, utifrån i vilken grad angivna mål och åtaganden har uppfyllts. Graden av måluppfyllelse anges i stor utsträckning påverkas av med vilken ambitionsnivå och grad av realism som målen har formulerats. I förvaltningsberättelsen redovisas andra indikatorer på hur effektiv och ändamålsenlig kommunens verksamhet sammantaget är, såsom exempelvis medborgarundersökningar, jämförelser av nyckeltal och standardkostnader samt servicemätningar.

Vid en sammanvägning av verksamhetsmål och indikatorer gör kommunen bedömningen att verksamheten överlag bedrivs på ett kostnadseffektivt vis och att de resultat som uppnås för betecknas som tillfredsställande eller goda.

3.1.4 Nämndernas redovisning av sitt uppdrag (ansvarsutövande)

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till kommunfullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag, samt att fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

Inom ramen för granskningen av nämndernas ansvarsutövande har vi övergripande följt upp att:

- Verksamhetsberättelserna är utformade i enlighet med kommunens generella anvisningar
- Verksamhetsberättelserna ger en rättvisande bild av verksamhetens utfall i förhållande till fullmäktiges uppdrag

I övrigt har vi följt upp verksamhetsberättelserna utifrån nedanstående punkter:

- Målen för verksamheten samt graden av måluppfyllelse
- Analys av orsaker till redovisad budgetavvikelse och genomförda åtgärder
- Nyckeltal eller verksamhetsmått som beskriver verksamhetens produktivitet utveckling
- Prognossäkerhet
- Intern kontroll

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att verksamhetsberättelserna i stort är utformade i enlighet med kommunens generella anvisningar samt i stort ger en rättvisande bild av verksamhetens utfall i förhållande till kommunfullmäktiges uppdrag. Mallar för nämndernas verksamhetsberättelser är dock ett utvecklingsområde för att få mer enhetliga verksamhetsberättelser. Vidare behöver följsamheten till delar av de centrala anvisningarna förbättras, vilket bl a gäller kommentarer till varför mål inte uppfyllts samt genomförda investeringar.

Av KL framgår att kommunfullmäktige beslutar om omfattningen av nämndernas redovisning och formerna för den. Kommunfullmäktige har 1998-02-17 fastställt redovisningsföreskrifter som reglerar vissa områden inom internredovisningen. Det finns även ett redovisningsreglemente, antaget av kommunfullmäktige 1996-02-15, som bl a behandlar området intern kontroll.

Ovanstående styrdokument är delvis föråldrade samt inte anpassade till den nya styrmodellen som kommunfullmäktige fastställde 2011-04-14. I anslutning till att den nya modellen har även rutiner fastställts kring en mer stringent användning av begrepp och definitioner avseende styrdokument i form av policy, riktlinje m m. I förlängningen innebär detta även en successiv genomgång och uppdatering av befintliga styrdokument.

Utifrån synpunkter som lämnades vid tidigare granskningar har byggnadsnämnden antagit en egen nämndplan och verksamhetsberättelse, utifrån sitt verksamhetsmässiga och ekonomiska åtagande, vilket är ett steg i rätt riktning. Byggnadsnämnden särredovisas dock inte vare sig ekonomiskt eller verksamhetsmässigt i kommunens årsredovisning, vilket ger intrycket av att denna nämnd inte existerar annat än i kommunens formella organisationsplan. Byggnadsnämndens formella styrning, uppföljning och kontroll behöver anpassas till gällande regelverk och harmoniseras med övriga facknämnder.

Kommunens generella anvisningar. I samband med granskning av ansvarsutövande och de nämndvisa träffarna har vi diskuterat ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat, verksamhetsberättelsernas standard (följsamhet till anvisningar), framtidsperspektiv samt intern kontroll med respektive nämnd- och förvaltningsledning.

Följsamheten kring ekonomifunktionens centrala anvisningar för verksamhetsberättelser bedöms i huvudsak vara tillfredsställande, förutom för byggnadsnämnden där det saknas kommentarer till budgetutfall och framtidsperspektiv. Ett utvecklingsområde utifrån anvisningarna är även beskrivning av varför mål inte uppnåtts. Detta gäller främst gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden samt barn- och utbildningsnämnden. Ett generellt område i verksamhetsberättelserna där följsamheten till anvisningarna behöver utvecklas är vidare investeringarna, där mall för redovisning saknas i anvisningarna. Ett observandum i sammanhanget är att kommunstyrelsen i egenskap av facknämnd även formellt bör fastställa en verksamhetsberättelse, innan årsredovisningen formellt behandlas².

Målen för verksamheten samt graden av måluppfyllelse. Målen för verksamheten, som fastställts av fullmäktige i budget- och strategiplan, följs i huvudsak upp på ett tillfredsställande sätt i verksamhetsberättelserna.

I nedanstående sammanställning redovisas antal mål per nämnd samt om de är helt, delvis eller inte alls uppfyllda (UF). Vidare redovisas antal mål där mätning inte kunnat göras.

Nämnd	Ant mål	Helt UF	Delvis UF	Ej UF	Omätbart
Socialnämnden	8	5	0	3	0
Kultur- och fritidsnämnden	4	2	0	2	0
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	4	1	1	2	0
Barn- och utbildningsnämnden	4	0	0	2	2
Kommunstyrelsen inkl BN	7	4	0	3	0
Totalt	27	12	1	12	2

² Kommunstyrelsen godkände sin verksamhetsberättelse för 2010 på sammanträde 2011-05-03, dvs efter att årsredovisningen formellt behandlats i både styrelse och fullmäktige. Vid detta granskningsfall hade kommunstyrelsen ännu inte behandlat sin verksamhetsberättelse för 2011.

Av samtliga nämndmålen är cirka hälften helt eller delvis uppnådda (48,1 %). Måluppfyllelsen utifrån andelen helt eller delvis uppfyllda mål varierar dock kraftigt, från 62,5 % (socialnämnden) till 0 % (barn- och utbildningsnämnden). Den senare nämnden har fyra mål, varav två inte är mätbara, vilket ur styrnings- och uppföljningssynpunkt inte är tillfredsställande.

Analys av orsaker till redovisad budgetavvikelse och genomförda åtgärder. Analys av det ekonomiska resultatet och orsakerna till budgetavvikelser finns i samtliga verksamhetsberättelser förutom i byggnadsnämndens. Kvaliteten i analyserna varierar dock.

Vi har granskat samtliga nämnders utfall i relation till den av kommunfullmäktige fastställda ramen. I samband med de nämndvisa träffarna har vi bl a diskuterat det ekonomiska utfallet och vid budgetöverskridanden särskilt penetrerat vilka åtgärder som vidtagits under året för att hålla ramen och/eller begränsa budgetöverskridandet.

Nämndernas budgetavvikelse samt förändringen från avvikelsen i prognosen per sista augusti (delårsrapporten) redovisas i tabellen nedan.

Driftredovisning per nämnd, mnkr	Budget	Utfall	+/- fr. Prog T2	Budgetavvikelse
Kommunstyrelsen inkl BN ³	211,2	227,4	3,6	-16,2
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	222,9	231,2	-3,9	-8,3
Kultur- och fritidsnämnden	57,7	55,8	0,9	1,9
Barn- och utbildningsnämnden	798,8	788,4	13,3	10,4
Socialnämnden	536,9	541,3	3,6	-4,4
Summa nämnderna	1 616,3	1 632,9	17,5	-16,6

Det är endast barn- och utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden som har klarat att hålla den av kommunfullmäktige fastställda budgetramen. Kommunstyrelsen inkl byggnadsnämnden redovisar ett underskott på totalt 16,2 mnkr. Underskott redovisas även av gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden (8,3 mnkr) och socialnämnden (-4,4 mnkr). Några tilläggsdirektiv kring att begränsa underskotten har inte lämnats av kommunstyrelse och kommunfullmäktige utifrån tertialrapport per april och augusti (delårsrapport).

Nämnderna har ett odelat ansvar för att hålla verksamheten inom den av kommunfullmäktige fastställda ekonomiska ramen. Detta ansvar innebär att löpande hålla sig underrättad om såväl kostnader och intäkter som verksamhetens utveckling.

Utifrån ovanstående kan vi konstatera att byggnadsnämnden inte behandlat några ekonomiska rapporter under året. Nämnden har inte ens tagits ställning till de obligatoriska tertialrapporterna per april och augusti (delårsrapport). Utifrån vad som framgår av de formella nämndprotokollen kan vi konstatera att byggnadsnämnden ställts inför ett fullbordat faktum, vid behandlingen av verksamhetsberättelsen 2012-02-23 i form av budgetöverskridande på 67,4 %. Detta bedöms inte vara tillfredsställande ur styrnings- och uppföljningssynpunkt.

³ Byggnadsnämnden har en fastställd nettobudget på 4,3 mnkr och ett utfall på 7,2 mnkr, dvs en budgetavvikelse på 2,9 mnkr (67,4 %). Detta är inte särredovisat i kommunens årsredovisning, vilket både ur informations- och ansvarssynpunkt är otillfredsställande.

Övriga facknämnder förutom kommunstyrelsen har följt upp ekonomin utifrån de två obligatoriska uppföljningstillfällena samt ytterligare fem till sex gånger, vilket bedöms vara tillfredställande frekvens.

Kommunstyrelsen, i egenskap av facknämnd, bör ta ställning till en tätare uppföljningsfrekvens än de obligatoriska tertialrapporterna. Tidigare redovisades aggregerade ekonomiska månadsrapporterna fortlöpande i kommunstyrelsen. Fr o m 2011 behandlar kommunstyrelsen endast de obligatoriska tertialrapporterna, vilket bedöms vara tillräckligt utifrån kommunstyrelsens övergripande roll som styrelse, men mer tveksamt utifrån styrelsens roll som facknämnd. Utifrån beredningssynpunkt kan vi vidare konstatera att endast en av de två obligatoriska tertialrapporterna för samhällsbyggnadsförvaltningen behandlats av utskottet för miljö- och samhällsbyggnadsfrågor. Tertialrapporten per april har inte behandlats i utskottet.

Vid prognostiserade budgetunderskott har nämnden ett ansvar att vidta aktiva åtgärder för att uppnå ett balanserat resultat, samt om det inte bedöms vara möjligt att fullt ut uppnå ett balanserat resultat redovisa detta på ett tydligt sätt till styrelse och fullmäktige i samband med tertialrapporterna.

Utifrån ovanstående ansvar kan vi konstatera att socialnämnden 2011-05-04 beslutade utifrån ett befarat underskott att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma med en åtgärdsplan för ett balanserat resultat till sammanträdet i juni. Utifrån denna åtgärdsplan har det prognostiserade underskottet, som mest var på 8,2 mnkr, kunnat begränsas och utfallet blev ett underskott på 4,4 mnkr.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden har under 2011 behandlat fem budgetutfallsprognoser, med ett prognostiserat underskott på mellan 1,4 och 6,4 mnkr, och vid samtliga tillfällen har nämnden endast tagit till protokollet att informationen noterats⁴. Detta bedöms inte vara ett tillfredsställande agerande av nämnden, utifrån deras odelade ansvar för den av fullmäktige fastställda ekonomiska ramen. Nämndens faktiska underskott blev 8,3 mnkr, vilket vidare är större än vad prognoserna under året visade.

Utskottet för miljö- och samhällsbyggnadsfrågor har behandlat ett prognostiserat underskott per mars 2011 på totalt ca 14 mnkr inom fastighetsenheten och enheten för gata, park, idrott och friluft. Utifrån detta beslutade utskottet bl a att föreslå kommunstyrelsen att samhällsbyggnadsförvaltningen får i uppdrag att utreda möjliga besparingsmöjligheter inom hela förvaltningen för att hålla angivna budgetramar och att redovisas konsekvenserna av föreslagna besparingsåtgärder till styrelsens sammanträde den 30 augusti. Vi kan inte se att kommunstyrelsen formellt behandlat utskottets förslag, vilket ställer frågor kring utskottets beredande roll. Vi kan dock konstatera att utskottet 2011-09-14 behandlade sin delårsrapport och i det sammanhanget redovisade förslag på sparåtgärder.

⁴ I de tre första prognoserna (per april, juli och augusti) framgår i förvaltningens underlag till nämnden att en översyn av kostnaderna inom gymnasieskolan kommer att genomföras för att hantera gymnasiets underskott. I de två senare prognoserna (per september och oktober) redovisas inga planerade eller vidtagna åtgärder för att undvika prognostiserat underskott. Vi kan inte heller se att nämnden vid något annat tillfälle fått någon protokollförd redovisning av förvaltningens översyn av gymnasiets kostnader.

Nyckeltal eller verksamhetsmått. Verksamheterna redovisar olika typer av nyckeltal, men dessa är inte alltid definitionsmässigt nyckeltal⁵, utan har ibland karaktären av verksamhetsstatistik. Jämförelser med ekonomiskt utfall för tidigare år redovisas genomgående. Det är viktigt att nyckeltal och verksamhetsmått redovisas som beskriver verksamhetens produktivitetsutveckling.

Prognossäkerhet. I bilaga redovisas en sammanställning av budgetutfallsprognos och verkligt utfall för de olika nämnderna. Detta material har utgjort underlag för vår granskning av de olika nämndernas ekonomiska utfall och kommentarerna kring detta.

Socialnämndens prognossäkerhet, relaterad till delårsrapporten per augusti, är god och ligger under en procent (0,7 %). Övriga nämnders prognossäkerhet ligger under två procent (1,6 % och 1,7 %), vilket får anses vara en tillfredsställande prognossäkerhet.

Vi har även följt upp de i nämnd behandlade utfallsprognoserna per oktober alternativt november månad, i relation till faktiskt utfall. Denna uppföljning visar på samma mönster som ovan, med undantag för barn- och utbildningsnämnden. Denna nämnds utfallsprognos per oktober var ett budgetöverskott på 3,9 mnkr, vilket ska jämföras med det faktiska utfallet som blev ett budgetöverskott på 10,4 mnkr. Detta bedöms inte vara en tillfredsställande prognossäkerhet, varför kvalitén i budgetutfallsprognoserna behöver utvecklas.

Intern kontroll. I samband med granskningen av ansvarsutövande och de nämndvisa träffarna har vi närmare följt upp statusen på den interna kontrollen. Detta har redovisat i en separat revisionsrapport benämnd, ansvarsutövande med fokus på intern kontroll.

Samtliga nämnder har utarbetat en plan för intern kontroll för 2011, förutom byggnadsnämnden. De nämnder som fastställt plan för intern kontroll har även fått en återrapportering av genomförd intern kontroll.

Resultatet av genomförd granskning av intern kontroll har diskuterats inom ramen för ansvarsutövandet och de nämndvisa sammanträffandena. Utifrån detta kan vi konstatera att det är viktigt att en risk- och väsentlighetsanalys görs som underlag till planen för intern kontroll samt prioritering av de rutiner och processer som ska kontrolleras. Planen bör vidare innehålla en balans mellan redovisnings- och verksamhetskontroller samt förändras över tiden utifrån resultatet av genomförda kontroller, dvs vara ett levande dokument. Vidare är det viktigt med ett gemensamt angreppssätt och ambitionsnivå inom området. I dagsläget skiljer sig det senare kraftigt mellan de olika nämnderna, utifrån antalet kontrollområden i planen.

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att kommunen och dess olika nämnder i dagsläget inte i alla delar har ett ändamålsenligt system för intern kontroll. Granskning visar att det finns behov av att utveckla nuvarande system samt att integrera det i den nya modellen för styrning och planering som fastställdes av kommunfullmäktige 2011-04-14, vilket är ett arbete som redan påbörjats.

⁵ Ett nyckeltal uttrycker en relation mellan två variabler (t ex nettokostnad per invånare) medan verksamhetsstatistik endast innehåller en variabel (t ex antal dagtransporter).

3.2 Rättvisande räkenskaper

3.2.1 Resultaträkning

Vi har granskat att:

- Resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- Resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat. Vi urvalsmässiga granskning visar vidare och resultaträkningens innehåll i allt väsentligt är rätt periodiserat.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall 2011 jämfört med föregående år.

Resultaträkning 2011-12-31	Utfall föreg år	Utfall 2011	ökning/ Minsk%
Verksamhetens intäkter	466,1	499,7	7,2 %
Verksamhetens kostnader	-2 162,5	-2 211,3	2,3 %
Avskrivningar	-65,4	-67,8	3,7 %
Verksamhetens nettokostnader	-1 761,8	-1 779,4	1,0 %
Skatteintäkter	1 665,9	1 721,6	3,3 %
Generella statsbidrag, utjämning, fastighetsavgift	168,5	179,1	0,6 %
<i>Summa skatter, statsbidrag m m</i>	<i>1 834,4</i>	<i>1 900,7</i>	<i>0,4 %</i>
Finansiella intäkter	5,3	6,3	18,9 %
Finansiella kostnader	-14,4	-32,8	127,8 %
Årets resultat	63,5	94,8	49,3 %

Förändringen mellan åren kommenteras översiktligt nedan:

- Verksamhetens intäkter har ökade med 33,6 mnkr, vilket främst beror på ökade intäkter från markförsäljning (29,0 mnkr) samt bidrag (11,6 mnkr).
- Verksamhetens kostnader har ökade med 48,8 mnkr. I denna post ingår främst ökade personalkostnader med 26,6 mnkr samt hyror och övriga fastighetskostnader med 31,8.

- Avskrivningar har ökat med 2,4 mnkr, vilket är relaterat till en ökad investeringsnivå i byggnader och tekniska anläggningar.
- Skatteintäkter, statsbidrag m m ökade sammantaget med 66,3 mnkr. Ökningen finns främst inom de egna skatteintäkterna (55,9 mnkr).
- Finansiella intäkter ökade med 1,0 mnkr, vilket främst beror på ökade ränteintäkter pga ett bättre ränteläge (0,9 mnkr).
- Finansiella kostnader har ökat med 18,4 mnkr, vilket främst beror på förändrad diskonteringsränta på pensioner (13,3 mnkr).
- Årets resultat är 31,3 mnkr bättre än föregående år. I årets resultat ingår realisationsvinster med 52,5 mnkr, vilket är högre än föregående år då realisationsvinsterna uppgick till 13,0 mnkr.

3.2.2 Balansräkning

Vi har granskat att:

- Balansräkningen är uppställd enligt KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- Specifikationer till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- Årets resultat överensstämmer med resultaträkningen

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

Vidare bedömer vi att tillgångar, avsättningar och skulder i huvudsak är rätt periodiserade och värderade, förutom en reservering på 1 mnkr för ersättning till studieförbund efter beslut i nämnd. Detta bedöms inte uppfylla kravet på en upplupen kostnad och om denna post hanterats riktigt hade kommunens resultat förbättrats med detta belopp. I detta sammanhang vill vi dock lyfta upp att kommunens ekonomifunktion på ett förtjänstfullt sätt rensat upp i balansräkningen när det gäller uppbokade interimsposter som har karaktären av "budgetregleringsposter". Detta utifrån synpunkter som lämnats vid tidigare års granskningar.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och noter finns vidare i tillräcklig omfattning. Bilagor/specifikationer till balansräkningen finns vidare i tillräcklig omfattning och håller överlag en god standard.

Resultat i balansräkning överensstämmer med resultaträkningen och balanser har hanterats på ett riktigt sätt mellan åren.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna uppgår till 1 427,8 mnkr, vilket motsvarar en ökning med 222,8 mnkr. Ökningen finns främst inom mark, byggnader och tekniska anläggningar (220,2). Resterande ökning finns inom maskiner och inventarier.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångarna uppgår till 322,4,5 mnkr, vilket är en ökning med 103,9 mnkr. De kortfristiga fordringarna, främst interimfordringar, står för den största ökningen (78 mnkr), medan de likvida medlen har ökat med 34,3 mnkr. Exploateringstillgångarna har dock minskat med 8,4 mnkr.

Eget kapital

Det egna kapitalet har ökat med 94,8 mnkr, vilket överensstämmer med årets resultat. Det egna kapitalet uppgår till 775,5 mnkr.

Avsättningar

Pensionsskuldavsättningen enligt uppgifter från SPP uppgår till 140,1 mnkr (föregående år 121,1 mnkr) inklusive löneskatt.

Under övriga avsättningar redovisas semesterlöneåtaganden uppgående till 54,6 mnkr (föregående år 54,7 mnkr).

Skulder

De långfristiga skulderna uppgår till 618,2 mnkr, vilket är en ökning med 283,2 mnkr. Huvuddelen av denna ökning beror på nyupplåning på 210,0 mnkr, vilket är kopplad till kommunens investeringsprogram.

De kortfristiga skulderna uppgår till 247,8 mnkr, vilket är en minskning med 68,1 mnkr. Minskningen förklaras främst av lägre leverantörsskulder mellan åren (63,1 mnkr).

Panter och ansvarsförbindelser

Kommunens pantar och ansvarsförbindelser inklusive leasing uppgår i bokslutet till 2 892,1 mnkr⁶, vilket är en ökning på 201,4 mnkr. Ökningen finns inom samtliga delområden, borgensåtaganden och förlustansvar (99,3 mnkr), leasing och hyresåtaganden (8,4 mnkr) och pensionsförpliktelser (93,7 mnkr).

En solidarisk borgen såsom för egen skuld har tecknats mellan Tyresö Kommun och Tyresö Bostäder avseende kostnaden för inträdet under 2010 i Kommuninvest.

3.2.3 Kassaflödesanalys

Vi har granskat att:

- Kassaflödesanalysen uppfyller kraven enligt KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Kassaflödesanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen

⁶ Av detta är 851,8 mkr pensionsförpliktelser, i form av egen pensionsskuld (831,6 mnkr) och del av pensionsskuld i Södertörns brandförsvärsförbund (20,2 mnkr).

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar. Kassaflödesanalysen överensstämmer i huvudsak med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen. Kassaflödesanalysen utmynnar i förändring av likvida medel

De synpunkter som redovisades vid tidigare granskning kring noter har åtgärdats och vi bedömer att noter numera finns i tillräcklig omfattning.

Kassaflödesanalysen redovisar ett positivt kassaflöde på 34,3 mnkr under året. Likvida medel uppgick per 2011-12-31 till 66,7 mnkr.

3.2.4 Sammanställd redovisning

Vi har granskat att:

- Den sammanställda redovisningen är uppställd enligt KRL och även innehåller en kassaflödesanalys
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer till resultat- och balansräkningsposter. Det innebär delposterna i noterna ska vara rensade från intern poster (upplysning om interna poster ska därför inte anges).
- Den sammanställda redovisningen omfattar samtliga kommunens företag
- Konsolideringen omfattar de företag i vilka kommunen har ett betydande inflytande
- Proportionell konsolideringsmetod och förvärvsmetod tillämpas vid konsolideringen
- Beloppen överensstämmer mellan den sammanställda redovisningen och de ingående företagens redovisningar
- Interna poster har eliminerats i allt väsentligt även i notapparaten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Konsolideringen av underliggande enheter har gjorts på ett korrekt sätt. Någon beskrivning av olikheter i redovisningsprinciper mellan enheter och eventuella effekter av dessa framgår dock inte.

"Koncernens" resultat uppgår till 109,0 mnkr, vilket är en ökning med 31,4 mnkr i jämförelse med 2011. Av resultatet på 109,0 mnkr står kommunen för 94,8 mnkr.

Vi bedömer att KRL:s krav på den sammanställda redovisningen uppfyllts, såväl avseende 8.1 som 8.2, samt att rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning har följts.

3.2.5 Tilläggsupplysningar

Vi har granskat att årsredovisningen i allt väsentligt lämnar information om tillämpade redovisningsprinciper och lämnar tilläggsupplysningar i tillräcklig omfattning.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt lämnar information om tillämpade redovisningsprinciper och lämnar tilläggsupplysningar i tillräcklig omfattning.

Utifrån de påpekanden som gjordes vid förra årets granskning har en anpassning skett till gällande normgivning kring redovisning av anslutningsavgifter. Detta innebär att anslutningsavgifter betraktas som en intäkt och kommunens investeringsutgifter bruttoredovisas och skrivs av enligt plan.

Ovanstående gäller även KRL:s rekommendation nr 18 kring att inkomsten periodiseras och intäktsföras successivt i takt med att investeringsobjekten skrivs av under sina respektive nyttjandeperioder. Den del av rekommendationen som gäller va-avgifter följs dock inte, vilket kommenterades i delavsnitt 3.1.

2012-03-20

Erika Svensson
Projektledare

Jan Nilsson
Uppdragsansvarig

Bil: Prognossäkerhet

Verksamh tkr/%	N-budg	Prog 1	Prog 2 1)	Utfall	Avvik p 2	Avvik %	P-fel %
Kommunstyrelsen 2)	211,2	-9	-19,8	-16,2	3,6	-7,7%	-1,7%
Socialnämnden	536,9	-5,2	-8	-4,4	3,6	-0,8%	-0,7%
Kultur- och fritidsnämnden	57,7	0,7	1	1,9	0,9	3,3%	-1,6%
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	222,9	-1,4	-4,4	-8,3	-3,9	-3,7%	1,7%
Barn- och utbildningsnämnden	798,8	-2,5	-2,9	10,4	13,3	1,3%	-1,7%
Totalt	1616,3	-17,4	-34,1	-16,6	17,5	-1,0%	-1,1%

1) I enlighet med reglerna i den kommunala redovisningslagen (KRL) har en formell delårsrapport upprättats för perioden 1/1 - 31/8 Prognos 1 är en mer traditionell budgetuppföljning som är gjord utifrån anslagsförbrukning per 30/4. Prognosfelet är beräknat som skillnaden mellan prognos 2 och utfallet i relation till nettobudgeten.

2) Inkl byggnadsnämnden som inte särredovisas i årsredovisningen

